

RİZE

PAZAR



Pazarlılar Birlięi Derneęi'nin Kùltùrel Yayını

Yıl:1 Sayı:1 Ocak 2016

Derneęimizin başarı hikayesi

Hocaların hocası: **BABALIK**

Laz Rektùr eğitimi alt ùst etti
MUHAMMED şAHİN

Karadeniz'in deęirmeni: **KARMATE**

Olimpiyat gururumuz: **MEHMET AKİF PİRİM**



Laz Rektör Eğitimi Altüst Etti

MEF Üniversitesi Rektörü Prof. Muhammed Şahin, dünyada hiç bir üniversitede olmayan bir eğitim sistemini üniversitesinde uygulayarak bir ilke imza attı. Bir dönem İTÜ Rektörlüğü de yapan Şahin, Flipped Classroom eğitim-öğretim modeli ile Türkiye’de eğitimi altüst ettiklerini söylüyor. Akademi dünyasının tepkisi ise ilginçti: “Bu riski sadece bir Laz Rektör alabilirdi.”



Pazar’da doğan ve 1982 yılında Pazar Lisesi’nde mezun olan Prof. Muhammed Şahin, “Sivritepe köy ilkokulunda ve Pazar ortaokulunda okudum. Liseden sonra Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi’ni kazandım ama bir yıl okudum. Daha sonra Geomatik Mühendisliği’nde bir sene okuyarak yatay geçişle 1984 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi’ne geçtim. 1987’de de İTÜ’den mezun oldum” diyerek eğitim hayatını kısaca özetliyor. Fakat eğitim hayatı öğrencilik, sonrası öğretmenlikle devam ediyor. Uzun yıllar üniversitelerde akademisyenlik yaptıktan sonra Türkiye’nin en eski ve en başarılı üniversitelerinden biri olan İstanbul Teknik Üniversitesi’nin üç dönem Rektörlüğünü yapıyor. Herkesin gıpta ile baktığı bir okuldan ayrılarak yeni kurulan bir üniversiteye geçme nedenini soruyoruz Muhammed Hoca’ya.

“Yeni ve güzel bir şey dizayn etmek istedim” diyor ve devam ediyor: “Yaşım 49, İTÜ’de Rektörlük yapmış biri olarak emekliliğime kadar ders vermek dışında İTÜ’de yapabileceğim bir şey yoktu. İsterlerse hala ders verebilirim. Yeni bir üniversite kurarak yeni başarılarla imza atmak istedim.

Neden MEF?

Hazır kurulu olan üniversitelerden de teklif almıştım. MEF’in kurucusu İbrahim Arıkan’ın bugüne kadar yaptıkları etkili oldu. 1972’de Türkiye’de ilk dershaneçiliği başlatan kişidir. Kargoyu ilk Türkiye’ye getiren kişi de Arıkan’dır. MEF Eğitim Kurumların Türkiye’de ilk serbest kıyafeti getiren okuldur. Yenilikçi bir insan. Eğitimle başlayıp 24’e yakın şirket kuruyor ve Holdingleşiyor bunu da bir üniversite ile taçlandırıyor. Bunu yapan tek kişidir. Eğitim ile başladı, holdingleşti eve eğitimle taçlandırdı. İbrahim

Beyin şahsına güvendiğim ve iyi bir üniversite kurmamıza destek vereceğini düşündüğüm için kabul ettim. Üniversite sınavlarında yüzde 10’a giren öğrencilerin tercih ettiği okulları araştırdık. İlk senemizde doluluk ve kayda dönüşümde İstanbul’da ikinci Türkiye’de üçüncü üniversite olduk. İstanbul’da KOÇ’tan sonra tercih edilen vakıf üniversitesi biz olduk.

“
**Bizim yöre insanı
biriyle tanıştığı
zaman karşdakine
olan güveni yüzde
100’dür. Ama
güveni sarstığın
zaman sıfırlanır,
arası yoktur**
”



modeli diye düşünüyoruz. Çünkü artık şimdiki gençleri dikkatleri dağılmadan 40 dakika sınıfta tutmak çok zor. Bizden sonra bazı okulların benzer sistemi uygulamak için çalışma yaptığını duyuyoruz. Hatta yabancı bir okul, öğretmenlerini gönderip okulumuzda staj yapmaları için işbirliği istedi.

Çok sayıda vakıf üniversitesi açıldı, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bugün Türkiye’de vakıf üniversiteleri var ama özel gibi işletiliyor. Çünkü yasa gereği özel üniversite kurulamıyor. Devletin özel üniversitelerle ilgili çıkardığı bir kanun olmadığı için onlar da bu şekilde sistemi yürütüyor. Kar amaçlı kurulan da var kar amacı gütmeyen üniversiteler de. Fakat bir gerçek var. Son zamanlarda başarılı üniversitelere dair yapılan araştırmalarda vakıf üniversiteleri öne geçmeye başladı. İngilizlerin 50

yaşın altındaki üniversiteler arasında yaptığı bir araştırmada Türkiye’den sadece üç tane vakıf üniversitesi dereceye girebildi. Oysa son 50 yılda Türkiye’de 100’ün üstünde devlet üniversitesi kuruldu. Bizim kaynaklarımızı kullanarak kurulan devlet üniversiteleri neden başarılı olamıyor, bunun sorgulanması lazım. 1970’den sonra kurulan devlet üniversitelerinin hiç birinin mesafe kat etmediğini görüyoruz. Büyük tarihi üniversiteler de geriye gitmeye başladı.

Vakıf üniversitesini kuran kişi profesyonel işadamıdır. İşadamı parasının nasıl harcadığını iyi takip eder ama devlet, üniversitelere tahsis edilen paraların nasıl harcadığını takip edemiyor. Belki de etmek istemiyor. Çünkü, eğitimin ve üniversitelerin önemli kurumlarına kendisine biat edecek insanları getiriyor. Atamayı yaparken, bu insanı kendi şirketinde

İlk yıldaki bu başarının sırrı neydi peki, reklam mı?

Bizim farklılıklarımız vardı. Öğrenci konseylerinden görüş alınarak kurulan tek üniversiteyiz. Flipped Classroom eğitim-öğretim modelini dünyada üniversiteye uygulayan ilk üniversiteyiz. Eğitimi altüst ettik diye reklamlar döndürdük. Gelen her öğrenci ve aile eğitim sistemimizi çok beğendi. Bu modelden dolayı MEF’te okumaya karar verdiler. Flipped Classroom sisteminde dersler önceden videoya alınıyor. Hoca stüdyoya giriyor, 2 saatlik dersi 15 dakikada özetliyor. Öğrenciye bir hafta önceden bu videoyu veriyoruz. Derse izleyip geliyor. Hoca derste masada ders anlatmıyor. Grup masaları var. Öğrenciler masada birleşip tartışıyor. Hoca da grupları ziyaret ediyor ve ders sonunda bir soru sorarak ders sonuna kadar çözmelerini istiyor. Şimdiki jenerasyona uygun bir eğitim



genel müdür olabilir mi diye hiç sorgulamıyor. Bu nedenle eğitimde yol kat edemiyoruz. Uluslararası sıralamalarda hep sonlardayız.

Büyük ve tarihi üniversiteler neden geriliyor?

Vakıf üniversiteler ile birlikte büyük okullardaki kaliteli eğitimci de vakıf üniversitelere geçmeye başladı. Hükümet, devlet üniversitesinde görev yapanlar, vakıf üniversitelerinde yönetici olamaz diye, Kasım 2014'te bir kanun çıkardı. Bunun da siyasi bir kavgadan dolayı olduğunu düşünüyorum. Benimle birlikte birkaç akademisyen arkadaşımız İTÜ'de görev yaparken MEF Üniversitesi'nde de görev yapıyorduk. Bizim bir anda karar vermemiz istendi. İTÜ gibi bir üniversitede Rektörlük, Rektör Yardımcılığı ve Dekanlık yapmış insanlar karar verip MEF'i seçti. Çünkü son zamanlarda vakıf üniversitelerin yükseliş trendine girmesiyle, akademisyenlerin bakışı da değişti. Bu kurum ileride benim okulumdan daha iyi bir konuma gelebilir diye düşünüyor. Nitekim bahsettiğim listeye Koç, Sabancı ve Bilkent giriyor. Öğretim görevlileri sadece maaşı nedeniyle vakıfı tercih



etmiyor. Öyle algılanabilir ama tek neden o değil. Fakat akademik faaliyetleri vakıf üniversitesinde daha iyi yürütebileceğini düşündüğü için tercih ediyor. İstedğim şeyi dizayn edebilirim diyor.

Bir Pazarlı olarak Pazar'daki eğitim kültürünü nasıl değerlendiriyorsunuz? Geçmişe göre bir değişim var mı?

Gözlemlerime dayalı olarak söyleyebilirim. Bizim köyde kızını ilk orta okuluna gönderen benim babamdı. Rize geneline baktığınızda, Lazların ağırlıklı olduğu bölgede eğitim seviyesinin yüksek olduğunu görürsünüz. Bunun için istatistiksel bir çalışma yapmadım ama araştırırsanız bu tespitime ulaşabilirsiniz. Pazar'da eğitim seviyesinin çok fazla arttığını söyleyemeyeceğim ama sadece Pazar değil Anadolu'da eğitim seviyesi, eğitime yapılan yatırımın azalması nedeniyle düşüştü. Cumhuriyet kurulduğunda 1926'da bir

sayım yapılmıştı. Türkiye'de okur yazar oranı yüzde 6'ydı. Bunun kaçta kaç üniversite eğitimi almıştı tartışılır. Eğitim Anadolu'da yavaş ilerledi. Üniversite sınavları da büyük bir engel. Büyükşehirlerdeki öğrencilerin özel dersler gibi Anadolu'daki gençlere nazaran daha avantajlı olduğu durumları var. Şimdi dershaneler kaldırılıyor. Artık özel hocalarla birlikte evler dershane olmaya başlayacak. Ama Anadolu'daki öğrenciler gerek maddi imkanı olmadığı gerek de yeterli eğitimci bulamadığı için bu imkana sahip olamayacak. Sınavın olduğu yerde dershanelerin olması çok doğal. Japonya'da, Amerika'da da bu sistem var hatta Japonya dershaneleri destekliyor. İleride nasıl bir sisteme bürünecek bilemeyiz ama dershanelerin kapatılması tamamen siyasi bir kavga ile alınmış karardır. Planlanmış, altyapısı hazırlanmış bir sistem değil. Mevcut hükümetin 4 tane Milli Eğitim Bakanı değişti. Gelen bir öncekinin yaptıklarını yok saydı. Eğitim ve Sağlık önemli



konular. Bu kurumların bakanları demeç verirken bile çok dikkatli olmak zorundadır. Bir açıklama yapıp sonrasında yanlış anlaşıldım deyip, milleti aptal yerine koymaya çalışıyorlar.

Pazar'a çok sık gider misiniz, sizce gelişebildi mi?

Eşim de Pazarlıdır ve her yıl bir kez de olsa gitmeye çalışırız. Bir oğlum bir de kızım var. O kültürden kopmalarını istemem. Bugün bu pozisyon da ve bu algıya sahip olmamın altında hep o kültür var. Fazla büyümedi Pazar. Bir tarafta dağ, bir tarafta deniz diğer tarafta dere var. Genişleme fırsatı bulamadı. Son zamanlarda genişlemeye başladı. Bazı işadamlarımız var, genelde küçük armatörlerden oluşuyor. Ama Lazlar genelde okumuş kesimden oluşuyor. Çok sayıda hakim, savcı, doktor ve bürokrat yetişmiş. Bunlar çok fazla ekonomik olarak memleketlerine katkı yapabilecek kesim değil.

Pazar'ı nasıl tanımlarsınız?

Farklı bir dilleri olsa da toplum içinde Türkçe konuşan, farklı kişiliklerin olduğu, Cumhuriyetin kuruluş felsefesine bağlı Atatürk'ü seven ve inançlı insanların bulunduğu bir bölge gelir aklıma. Siyasi düşüncesi ne olursa olsun, vatanına milletine bağlı insanlar yaşar. Yeşilin bin bir çeşidinin görülebileceği, fıkralardaki insanların görülebileceği bir bölge.

Lazları nasıl tanımlarsınız?

Pazar ilçesinden başlayıp Hopa'ya kadar ağırlıklı olarak sahil kesiminde yaşayan, kendilerine özgü bir yaşam biçimi olan insan topluluğudur. Özgüvenleri yüksek insanlardır. Lazlarla ilgili fıkraların hemen hemen hepsi kendileri tarafından üretilmiştir. Kendileriyle dalga geçen belki de dünyada böyle bir topluluk yoktur. Yalanı sevmezler, her şeyi söyle ama yalan söyleme. Bizim yöre insanı biriyle tanıştığı zaman karşdakine olan güveni yüzde 100'dür. Kendisini tamamen

“
Rize geneline baktığınızda, Lazların ağırlıklı olduğu bölgede eğitim seviyesinin yüksek olduğunu görürsünüz. Lazlar genelde okumuş kesimden oluşuyor. Çok sayıda hakim, savcı, doktor ve bürokrat yetişmiş.
”

